JŪRATĖ IR KASTYTIS

Ant Baltijos jūros kranto, prie gražiųjų Palangos pušynų, gyveno jaunas žvejys Kastytis. Kas rytas jis išplaukdavo į jūrą, užmesdavo tinklus ir gaudydavo žuveles. Parplaukdavo vakare namo, parsinešdavo žuvis ir atiduodavo jas senai motinėlei. Taip abu gyveno jūros mylimi, maitinami ir guodžiami.

Kai pakildavo audra ir į krantą pradėdavo riedėti galingos bangos, plaudamos kopas į jūros gelmę, kai vėjas imdavo groti balsingą melodiją, o juodi debesys skriedavo virš jūros, čaižydami ją lietaus botagais, išeidavo Kastytis prie vandens ir vaikščiodavo audroje, kažko ilgėdamasis, trokšdamas, nerimaudamas. Tada prie vėjo ir jūros dainos prisijungdavo ir jo balsas, tiktai jisai būdavo švelnus, svajingas ir skambėdavo pavasario paukščių balsais, mėnulio šviesos auksu ir pievose žydinčių gėlių spalvom. Stebuklinga tai buvo daina apie meilę, kurios Kastytis dar nepažino, apie ilgesį, kuris nuolat jį lankė, apie nerimą, nuolat spaudžiantį širdį. Dainuodavo audroje, nes tik šaltas lietus ir vėjas pajėgdavo atvėsinti krūtinę, kurioje degte degė ilgesinga ugnis.

Žiūrėdavo į sūnų jo motinėlė sengalvėlė ir liūdnai linguodavo galva. Ji žinojo, ko klajoja sūnus prie jūros – tai jaunystė liepsnoja jo širdyje ir neleidžia ramiai ilsėtis.

Kai jūra imdavo banguoti, kai vėjas pašiaušdavo vilnis ir jos, baltųjų putų vainikais pasidabinusios, riedėdavo į krantą, iš jūros gilumos išplaukdavo galingojo dievo Perkūno duktė, gražioji Jūratė. Karaliavo ji jūros gelmėse didinguose gintaro rūmuose, ir visi jūros gyviai nuolankiai jai tarnavo. Tai buvo puošnūs, šviesūs, aukštais bokštais rūmai, kuriuose nepaliaujamai skambėjo dainos ir muzika, šokdavo linksmųjų jūros mergelių būriai.

Bet vieną kartą nutrūko rūmų linksmybės, nes atplaukęs didelis žuvų būrys ėmė skųstis karalienei, kad žvejys Kastytis kasdien jas gaudo ir gyventi neduoda.

Suraukė antakius gražuolė Jūratė ir paklausė žuvų:

– Tai kas yra tas žvejys Kastytis, kuris gyvena ne jūroje, o ant kranto? Argi gali kas nors gyventi be vandens?

Tada žuvys papasakojo, kad Kastytis vienas iš tų, kurie gyvena krante, bet nuolat plaukioja jūroje, gaudydamas žuvis ir drumsdamas jų ramybę.

– O ar gražus tas Kastytis? – pasiteiravo Jūratė.

Žuvys tik skėstelėjo pelekais. Jos buvo žuvys ir apie viską sprendė žuvų protu.